

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Mi lesz velünk?

Ezt a kérdést intézte hozzánk e napokban a vármegyei szabadelvű párt egyik tekintélyes tagja, félig tréfából, félig komolyan. Csakugyan tréfálni is lehet a kérdés felett, annyira nevetséges lett a szabadelvű párt helyzete Nyitrában, de komolyan is lehet gondolkozni rajta. Az ugynevezett szabadelvű pártnak Nyitramegyében számos olyan tagja van, akik csak állásuknál, hivataluknál fogva tartoztak oda, kiknek a nyitramegyei szabadelvű párt bűneiből voltaképpen semmi sem róható fel, kivéve, hogy nem volt elég lelki erejük elszakadni attól a kotteriától, melynek üzemeltetését nemcsak nem helyeselték, hanem szívükben a leghatározottabban kárhoztatták.

Ezek azok, akik a mostani kavardásban, midőn a kétfelé jegőződés megindult, most tétova lélekkel azt kérdik boldog-boldogtalantól, mi lesz velünk?

Van a helybeli szabadelvű pártnak egy töredéke, mely megátalkodottan és elkéséredéssel védi magát az utolsó csöpp vérig, mert az tudja, hogy „mi lesz velük.” Mint a párisi petrolőrök, mikor már mindenünnen betódultak Thiers csapatai, kétségbeesetten védelmezték magukat a végsőig, mert tudták, hogy ha megadják

magukat, lelkiismeretüket annyi bűn terheli, hogy azt csak saját vérökkel képesek lemosni. Tehát legalább lehetőleg drágán akarták megfizettetni a halálukat.

Ez a vármegyei szabadelvű generalstab is olyan, tudja, hogy mindent veszít, tudja, hogy az összes bűnök mind az ő vállaira neheznek, hát az utolsó pillanatig kitart és fogvacogva bár, de elkéséredetten lelkesíti a bomlásnak indult csoportot, hogy csak tartsanak ki mindvégig, a jutalmat meg fogják kapni. — Ez utóbbiban mi magunk se kételkedünk. A főispán ur helybeli szócsöve, a minap rekedtté kiabálta magát, hogy a vármegye hét szabadelvű képviselője tartson ki mindvégig. Mellesleg megjegyezzük, hogy a hét szabadelvű közül kettő ellen vizsgálat van elrendelve, a harmadik, dr. Fodor Kálmán megjelent a szabadelvű legújabb disszidensek gyűlésén és mármár ingadozott, hogy kilép, mignem kerülete szabadelvű pártja elnökének, Fodor Józsefnek Tisza Istvánhoz intézett lelkesítő és kitartásra buzdító távirata ugylátszik visszatérítette őt a nyájhoz, melytől elszakadni akart. E hó 17-én Budapesten tartott értekezleten már nem jelent meg, sőt távolmaradását sem mentette ki, pedig ugyanakkor ott volt, sőt éppen a Pannoniában is lakott. A hét

képviselő — die bösen Sieben — tehát megmarad a főispán és Tisza István mellett. Csak maradjanak, hiszen úgy sem segítenek rajta.

Elmenni elmennének ők ugyan nagyon szívesen, de nincsen hová. A koalíció nem fogadja be, mert éppen az ő bűnös megválasztásuk egyik főoka a koalíció létesülésének. A szabadelvű párt évtizedes visszaélései a választások körül ugyanis nem kevésbé tömörítették az ellenzékét, mint a nemzeti követelmények s a nyitramegyei politikai hét főbűn jól tudja, hogy nekik a koalícióban nem lehet helye, őket, ha bejutnának is oda, mint a köröm alá került tövist, a természet gennyedtség mellett kiadja magából.

Ezek tehát most a kényszerből erényt csinálnak, faciunt ex necessitate virtutem. Azt mondják, hogy a husos fazekak lám mostan a koalíciónál vannak, tehát a vármegyei szabadelvű képviselők éppen önzetlenségükről tesznek tanúságot, midőn nem csatlakoznak hozzá. Igen ám, csak-hogy a husos fazekak mellett főzőkanál is szokott lenni, melylyel az illetéktelen ujjakra nagyot lehet koppintani.

A nyitramegyei hét képviselőnek benmaradása a szabadelvű pártban nem fogja megakasztani a nemzeti fejlődést nagy-szabású processusában. A liberális párt

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Temetvény várában.

Rubens, a német alföldi nagy festőről mondják, hogy temérdek történeti festményeit csak úgy volt képes megfesteni, hogy ő festette meg az alakokat, míg a hátteret, a személyek keretét azután mások, tanítványai készítették el. Csak így magyarázható meg, hogy mai napig Európa nevezetes muzeumi ugyszólván tömve vannak Rubens képeivel.

Dr. Dudek János ur „Bercsényi várában” cím alatt szíves volt lapunk előző számában egy történeti képről fellebbenteni a fátyolt, én a fáradságos kiránduláshoz a hátteret, a keretet rajzolom meg hozzá, így lesz a kettőből egy, így lesz a töredékekből egész. Rubens képeinek háttere éppenséggel nem zavarja, sőt kiegészíti a történeti alakokat.

Mert nem igaz ám, hogy mi mindjárt Bercsényivel vagy Rákócziával kezdtük. Aki Pöstyénből nem akar öt-hat óra hosszat gyalogolni Temetvény fellegekbe meredő várába, annak le kell szállani a történelem magas röptű pegazusáról és prózai fiakerbe kell ülnie. A fiakerrel hosszabb eszmecserét folytattunk, míg nem 6 pengő forint-

ban állapotunk meg, hogy oly magasra visz Temetvény vara alá, amíg lehet. Felesleges megjegyezni, hogy nem tette meg.

Poros megyei uton haladtunk a Vágbalpartján felfelé. A törpülő hegység lábainál kereszteltek gazdagon megrakott szántóföldek, mintegy dusan terített asztal tudtára adják az idegennek, hogy az Isten-áldotta Mátyus földön jár. Az utnak egyik felén hatalmas kiterjedésű szántóföldek gr. Zedtwitz, másik felén pedig darabkákra szakgatott paraszt-parcellák: Walter Scott azt mondaná, hogy ugy aránylanak egymáshoz, mint egy kiterített posztóvég a szabó szövet-mintaárjegyzékéhez. Szóval a nagy és kis halak társadalmi jelenségéhez érünk anélkül, hogy a nagy hőségben és porban megfektetésbe bocsátkoznánk.

Moravában egy girbe-görbe épített faluhoz érünk, melynek közepén egy szomjas malomkerék epedve tárja fel száját a csurranva esőppenő csermely vize után. Középen hatalmas várszerű, parkkal övezett kastély emelkedik, melyről a helyi történészek mind óvatosan beszélnek, hogy — el ne szólják magukat.

Moraván után friss szellő fujdogál a sűrűn ültetett gyümölcsfák közül. Sehol ennyi hasznos fát, mint e vidéken Beckóig sőt Vágújhelyen túl a morva határig. Tulon túl rakva a határ gyü-

mölcsfával, melyről piroslásnak indult löszem szilva, meg sárguló körte mosolyog az utazóra. Elgondolom, hogy másutt legfőlebb magától nőző fűzfa, meg az egyedül méheknek hasznos hajtó tövises akáca díszíti a mezőt, és itt a népnek természetes érkeke gazdagon megrakott gyümölcsfával szegélyezi a mezőt, a megyei és dülő utakat, hasznavehetetlen kopár talajt.

A fákat nem bántja senki, mert ha minde-nütt van gyümölcs, nem kell akkor senkinek. A nagy kínálatkor kevés a kereslet, s így önmagától meghazudtolva lesz azon félelem, hogy nem lehet gyümölcsfát ültetni, mert az emberek gyümölcseért nem kimélnék a fát. Nem bántja biz azt senki, legfőlebb egy két idegen turista köt bele, hogy unalmas eszmefuttatást végezzen rajta a gyümölcstermelésről.

Jobbra évezredek óta bámulatosan kivájt geológiai völgyek tátonganak felénk, balra pedig a fékezhetetlen Vágnak játszó tere nyílik, hol tavasi tombolását szokta végezni. Keresztül kasul hasogatott rétek, kivájt, évszázadok óta fűvel és sudaras fával benőtt folyó ágy, magányosan csergedező Vág-erek, egy uradalomnak is beillő kavicslapályok tarkítják a völgyet, melynek őrszeme, a temetvényi várrom magasra kapaszkodik a fellegek közé.

elkeseredett megátalkodása csak elhuzhatja azaz elhuzhatta szeptember 15-éig a politikai egészségi folyamatot, de annak gátat végleg állítani nem képes és bármint berzenkednek is, a szabadelvű párt nemcsak a vármegyében, de az egész országban levitézlett egyszersmindkorra.

Hátra van még egy eleme a megyei liberális pártnak és ez a zsidóság. Ennek faji érdekei megkívánják, hogy mindenkor azon áramlathoz csatlakozzék, mely politikailag tulsúlyban van és dacára annak, hogy nem szívesen válik meg a szabadelvű párttól, melyet éppen a zsidóság hizlalt eddig nagyra: ez az elem éppen nincsen kétségbeesve, hogy mi lesz velünk? Csak billenjen fel egyszer határozottan a bécsi tulsúlylyal terhelt szabadelvű serpenyő, ők azonnal odaállanak a hatalomhoz, a koalícióhoz, úgy hogy csak a vármegyei szabadelvű párt józan gondolkozású politikailag nem túlagosan kompromittált tisztviselői azok, akik remegve kérdezik boldog-boldogtalantól — *mi lesz velünk?*

Tanügyi kérdések.

I.

Néhány nap múlva ismét megnyílnak iskoláink csarnokai, hogy ifjainkat tovább vigyék azon az uton, a mely őket az egyház haza és a társadalomban itt a földön elérhető boldogság révpártjába e földi élet után pedig az örök élet örömeibe vezetni van hivatva.

Ilyenkor mindazon tényezők figyelme, amelyeknek legfontosabb érdekei függnek az iskola munkájának minőségéről, fokozottan irányul tanító s nevelőintézeteinkre. És méltán, mert, mi egyéb az iskola, mint legfőbb céljánál fogva isteni és természeti jogon lstennek, az egyháznak és szülőknek kiegészítő helyettesei a gyermeknevelésben, melyek első sorban elidegeníthetetlen joggal nekik kellene végezni a családban, ha erre idejük, elég képességek és erejük volna. Ők adják át teljes szabadsággal a legdrágább kincsöket az iskolába, hogy ez helyettők s az ő kötelességük szerint a gyermekből az Istentől kitűzött végcél elérésére képes embereket s valamely földi ren-

A várom orma jóval magasabb a nyitrai Zobornál. Dr. Nagy József műveben olvasom, hogy Zobor csúcsa, ott a hol az ezredéves emlék áll 1782 bécsi láb magas. (Dr. Nagy még bécsi lábokban beszél, de nem tesz semmit, azért azóta nem lett alacsonyabb), míg a temetvényi várom 1913 lábra emelkedik a tenger színe felett.

Utközben kiveket, rőzsét szállító paraszttokkal találkozunk, kik mind tisztességesen leemelik kalapjukat, köszöntik a papot, vagy még a jobbágy világból hozzá léven szokva, az uri ember formát. Utközben egy urasági vasutat keresztezünk, úgy emlékszem, hogy Kis-Modróban. A vasut fát szállít a közeli hegyekből és lefelé — a saját súlyának nyomása alatt halad, felfelé meg marhával kell felhuzatni.

Mennyivel egyszerűbb ennél egyes svajci vasutak kezelése, hol a sikló formára fel és alá-járó kocsikat fent félig vízzel töltik meg, s ha a kocsi leérkezik kibocsátják belőle a vizet, míg ugyanakkor a sodrony kötél másik végén fen a magasban tartózkodó kocsit szinten megtöltik vízzel, mely saját súlyával nemcsak leszalad, hanem a másik üres kocsit ugyanakkor fel is huzza a magasba. Persze könnyű azoknak, de Temetvény mellett csak len a Vágban van víz (most ott is

deltetés hű betöltésére képes polgárokat neveljen. Nem lehet tehát semmiképp sem közönyös az egyháza, szülőkre, hazára, mikép, minő mintakép szerint milyen eszközökkel s főként kikkel végzi az iskola hivatásos munkáját.

És itt a figyelmet első sorban az értelmi pályákra előkészítő intézetünk, középiskolánk hívja fel, a mely az utóbbi években külsőleg, erkölcs-szellemi téren, népeességre stbre nézve kétségtelenül sokat haladt, de a tanárok anyagi ellátását tekintve, talán egyetlen az országban, a mely a tanügyi kárára még mindig rendezetlen.

Mint az egyház s társadalom egyik organuma méltán szólhatunk tehát mi is e fontos és égető kérdéshez, annál is inkább mivel a rendezésre irányuló kísérletek és törekvések közben — nem egy — nézetünk szerint igazolatlan vélemény, szándék, sőt lépés is merült föl, melyekkel szemben éppen az ügyük érdekében reá kell mutatnunk a helyes álláspontra.

Mindenekelőtt vannak, sőt elég sűrűn hangzanak fel téves nézetek a rendezés stagnálásának okairól. Sokan csak az egyházmegye anyagi segély forrásainak nagyságára tekintve, s az állam még több segélyforrásainak sokaságát és a kultur intézmények támogatására vonatkozó első rendű kötelességet mellőzve, nagyon hajlandók az egyházi hatóság számlájára írni a késedelmet.

Igazolatlanul teszik. Hiszen az egyházmegyei vagyonnak minden része az egyházmegye sokoldalú elsőrendű hivatása szerint, szigorúan meghatározott célokra van beosztva, melyeket meg nagyobb kár nélkül nem mellőzhet egy — tagadhatatlanul — szintén fontos célért.

A gimnasiunra tehát nem fordíthat több anyagi erőt a meglévő alapítványoknál, melyek — amint ismeretes magukban véve elégtelenek a tanárok fizetésének rendezésére.

Ehhez járul azon szintén figyelembe veendő körülmény, hogy a sok tanár közül az egyházmegyei hatóság csak 5 tanár kinevezésére bir joggal, a gymnasiun tehát, habár katolikus, de egészben véve nem az egyházmegyei hatóságé; arra azon öt tanár kinevezésén kívül intézményes és szervezett befolyása alig van; a tantervet, tankönyveket, fegyelem, tehát a tulajdonjogból szükségképp következő rendelkezés és vezetés jogával tényleg nem bir. Nem lehet tehát csak tőle követelni egy oly intézmény teljes felkarolását, melyre oly kevés ingerentiaja van.

Ép ily méltánytalan lenne a többi fentartók közül akár a kegyesrendet, akár a várost okozni a rendtelenségért, mikor köztudomású, hogy egyik sem bir arra megfelelő anyagi erővel.

alig) fent a hegyekben legfőlebb harmat nedve sít a fűvet.

Lukán, az ormon, egy szép kastély, báró Mednyánszky Imre uri laka örökődik a falu felett. Egykor a temetvényi uradalom egy része. Ugy tűnik fel, ha összehasonlítom a roskadozó rommal, mint egy korhadt tölgynek fiatal hajtása, messze a pusztulásnak indult törzstől. A falu girbe-görbe, mint Moraván. Felkeressük az iskolát, hol egyik volt tanítványunk is működik a nyitrai felsőleányiskolából. A falusi iskola olyan meredek dombon áll, hogy onnan téli időben csak le, de fel nem igen lehet jutni. Azért Libertiny tanfelügyelő ur nem is veszi zokon, ha itt kevesebben járnak az iskolába. Bizony csak létrával lehet ott felkapaszkodni; sőt augusztusi melegben kezet nyújtottunk egymásnak és úgy tapasztaltuk meg, miként itur ad astra.

A tanítónő, egyik volt legjobb növendékünk, csecsemővel a karján fogadott, és bemutatta férjét, egy vékony sovány embert, ki egy szomszédos községben munkálja Magyarország falusi kulturáját. Bevezettek a lakásukba, melyben példás rend, tisztaság, sőt majdnem urias kényelem volt található. Denique aki az iskolában példás volt, az élet sem kopptatja le róla ezt a szép tulajdonságot. Minthogy a tanító ur maga sem ismerte biz-

Minden elfogulatlan ember, aki a viszonyokat ismeri, ha már a késedelem okát keresi, ezt nem keresheti az említett fentartók jóakarátának hiányában, hanem az állam kormányzóinak érthetetlen magatartásában és méltánytalan eljárásában, — a mely a hozzá ez ügyben az egyházi, városi hatóságoktól, a tanári kartól felterjesztett memorandumokra csak biztat, figyelmeztet, a fentartókhoz rendeleteket ad, de tényleg nem tesz semmit, holott ez sok szempontból elsőrendű kötelessége volna, különösen gimnasiunokkal szemben.

Mindenekelőtt, még ha az állam semmi anyagi viszonzást sem nyert volna s nyerne gimnasiununknál, oly nagyfontosságú kulturális központi intézményt a közjó előmozdítása címén elsőrendű kötelessége volna — abban az esetben, ha az iskola-fentartók maguktól képtelenek erre, — anyagi támogatásával a szükség határáig a kellő színvonalra emelni.

Hiszen a társadalom éppen ezen célból hozta létre az államot, hogy ez mindazon szükséges intézmény létrehozásában és fentartásában, a melyre a társadalom egyáltalán nem képes vagy nem eléggé képes, segédkezet nyújtson.

Ezért fizeti adóit az államkincstárba s bizza reá ezen sajátjából összeadott pénzerőnek kezelését.

És az állam kötelessége e támogatást ingyen nyújtani s nincs joga ezért a társadalomtól társadalmi, természetes jogainak feláldozását követelni, mint teszi ezt a magyar állam, midőn a felekezeti iskoláknak adott s úgy is köteles anyagi támogatásáért, a tanítók kinevezése, a tanterv, tankönyvek, fegyelem stb. megállapítására a társadalomtól, egyháztól a tanszabadság sérthetetlen természeti jogának sérelmével jogokat követel magának.

Nincs erre joga az államnak, mert a család s egyház jogait sértené ezáltal, amelyeket pedig védeni köteles. Hiszen miért adja az anyagi támogatást? Azért, hogy az iskolára jogosult tényezőket, a kik anyagi erő hiánya miatt erre való jogukat nem képesek gyakorolni, a hiány pótlásával azok gyakorlására képesekké tegye; tehát nem azért, hogy maga az állam lépjen az anyagi támogatás révén a jogosult tényezők helyére. De nem is egyenlő értékű a csere, mert a jog sokkal fontosabb, mint az anyagi jó. Hát még, ha megdondoljuk, hogy az egyház, szülők, tanítás- és nevelés isteni és természeti joga nem csak fontosabb jó az anyaginál, de elidegeníthetetlen, melyről az egyház és szülők sem mondhatnak le soha bűn nélkül.

Az állam tehát akkor, amidőn gymnasiun-

tosan az utat a temetvényi várhoz, Hradeknek indultunk ciceronet keresni. S meg is találtuk, mint mondva volt Fehérvári Kálmán esperes urnak személyében. A plebánia hűvös szobáiban meleg baráti szeretettel fogadott a házi ur. Ilyen Isten háta mögötti tót faluban, magyaros esztergommegeyi házi népet találtunk rokonaiban, sőt még két nagykőrösi turista diák is élvezte a plebános ur vendégszeretetét — már egy hét óta.

Ebéd után aztán neki a hegynek Fehérvári ur szíves társaságában. Hanem ciceronenk sem ismerte nagyon az utat. Hiába a temetvényi várba most nem járnak beteget látogatni, s annak is régen mult az ideje, hogy Bercsényiek a falu tisztelendő urát meghívták ebédre.

Mikor házi urunk jobbra balra kérdezősködött, hogy melyik az igazi a sok erdei út közül, eszembe jutott a marikovai tót paraszt, akitől egy az erdőben gyalogoló szomszéd lelkész kérdezte, hogy melyik a legrövidebb út Marikovába. A tót atyafi, aki egy kissé be volt rugva, miután megmutatta az irányt, magában így morfondírozott:

— Hm, hm! Adta lelkit, a menyországba vezető utat tudja, de azt már nem tudja, hogy melyik ut vezet Marikovába!

Aztán egy csermely-mosta buja rét mentén be az erdőbe! Az utakat beárnyékolja a bozót,

munkától a szükséges állami segínyt megadni vonatkozhat csak int, fenyegeti, szoritja az iskola-fentartókat a szükséges rendezésre, holott pedig tudja, hogy ezek képtelenek erre; amidőn az eljárásból egész nyilvánvalóan a fentartókat arra akarja erkölcsileg s esetleg később hatalmával kényszeríteni, hogy a gimnasiunot, a segélyezést cserébe adják át az államnak, nemcsak elsőrendű kötelességet, hanem az egyház s szülők leglényesebb jogait is sérti.

Ez a sérelem pedig annál nagyobb, mivel az állam a szükséges és kívánt anyagi segínyt nem a saját, sőt csak nem is más adófizető polgárok pénzéből adná, — hanem azon pénzből, a melyet megfelelő értékű állami viszonzás nélkül tandíj címén a gimnasiun tanulóinak szülői fizetnek az állampénztárba és a melynél nagyobb segínyt nem is kér a gimnasiun; tehát csak a sajátunkat követeljük vissza, melyből állami segély nélkül is rendezni tudnók állapotainkat.

A késelelem okát tehát egyedül az állam jogtalan és méltánytalan eljárásában lehet és kell keresnünk.

Fel nem osztott Lengyelország.

Pöstyénből írják lapunknak: A pöstyéni parkban 15 év óta egy igen szép lurdí Szűz Mária szobor áll; egy előkelő lengyel állította a Szűz Anyának halálából meggyógyulásáért. A szobor előtt egész nap késő éjszakáig állandóan látni ajtatoskodókat, kik gyertyákat égetnek márvány talpazatán, s buzgó imába merülve korrigálni vagy siettetni iparkodnak a pöstyéni fürdő gyógyhatását. Meglepő volt azonban e hó 11-én este 8 órakor, midőn a fürdő mintegy 200 főből álló lengyel kolóniája közös ajtatosságra gyűlt össze a szoor előtt. A köemelvény peremén temérdek gyertya lobogott, melyek lángja a sűrű bokrok dacára messze beragyogta a parkot. A százados sudaras fák mintegy karsu oszlopokat képeztek lombzatuk domboru boltozata alatt. A lengyelek összeszedték a park minden elmozdítható padját és oda állították a természet templomába. Daliás természetű arisztokraták, előkelő főrangú hölgyek, munkások, iparosok, szegény asszonyok, fiatal galiciái katonanövendékek, egyenruhás orosz gimnazisták, katonatisztek és mondjuk meg az igazat orosz kémeek is gyülekeztek a temérdek gyertyától ragyogó Szűz Mária szobor köré.

Előttem állott az oszthatatlan Lengyelország, mely három császárság között szétdarabolva több mint egy század óta, egyesült az Istenanya szobra

felállításának évfordulóján. Varsó, Pózen, Kulm, Krakó, Lemberg szolgáltatva az ajtatoskodó közönséget a társadalom legfelsőbb rétegétől le a szegényesen öltözött munkásig. Ekkor megjelenik egy öreg dominikanus és elkezdik énekelni a Szűz Mária litániáját, lengyelül. Dallama fenséges, fájdalmas, vontatott mintegy elnyomott nemzetnek epedése a szabadságért, egyesülésért. A jól gyakorlott karra a tömeg énekelte a responsoriumokat: „Müdl sse za naami“ (könyörögj érettünk). Olyan megható volt e látvány, hogy eszembe jutott az Isten választott népe a babyloni fogságban, mint eped Izrael országának visszaállításáért. A százados szétarabolás nem látszott meg a dallamban, hiszen ha elforgácsolva is van a nemzet, a katolikus egyház egyesíti őket hitben és szertartásaiban. A *Salve Regina* után az ősz lengyel dominikanus lengyel beszédet intézett hozzájuk, rámutatván egyik honfitársuk áldozatkészségéből épült szoborra, lelkesítette őket, hogy széttagolt nemzet létükre is legyenek egyek a Szűz Mária buzgó tiszteletében, erényeinek utánzásában. A beszéd alatt eszembe jutott, hogy ha ezek ugy elkezdenék énekelni a lengyel himnust, mint azt egykor a wieliczki sóbányák roppant boltozatai alatt hallottam. És ime, alig hogy gondoltam, már is teljesült vágyam. Rázenditenek a fenséges dallamra, de nem a „Boze czos Polske“ ismert szövegével, hanem hosszas figyelés után kiveszem, hogy az egy Mária-szöveg a lengyel himnus dallamára.

Ekkor valami szokatlan történik. A padokból számosan felemelkednek és tüntetőleg elhagyják a társaságot. Későbbi kérdézősködésekre azt mondták, hogy a távozók orosz lengyelek voltak. Tisztviselők, állami alkalmazottak, kik nem ugyan valódi tüntetésből, hanem félelemből hagyták el a jámbor gyülekezetet, nehogy hazatérvén valaki őket feladja, hogy a lengyel himnusnak ha nem is a szövegét, de az áriáját végig énekeltek, vagy végig hallgatták.

Másnap amugy is hallottam egy előkelő oroszodott lengyeltől, aki velem egy fedél alatt lakik, hogy a szobor előtt ajtatosság színe alatt forradalmi dalokat énekeltek. Mikor kérdeztem, hogy lakótársam mért nem vett részt a társaságban, azért ugymond, mert a „Zdymem pozsárom“ forradalmi indulót harsogtatták. Hogy a kettő közötti különbséget magyar hasonlattal megvilágítsam, az éppen ugy történt, mintha az „Isten áldd meg a magyart“ dallamára valami Mária szöveget énekeltek volna, és aztán azzal vádolnák, hogy a Klapka indulót vagy „Mégis huncut a német“ nótát húzták volna nálunk — az ötvenes

években. — Ez is egy jellemző vonás a lengyel nemzet életéből!

Nyilt kérelem

Nagyságos Nyitraegyházmegyei Főtanfelügyelő Urhoz.

A régi és az új tanterv összehasonlításánál mindenkinek szembetűnik, hogy a mig a régi tanterv az anyanyelvre, mint legfontosabb tantárgyra nagy súlyt fektetett, addig az új tantervből az anyanyelv teljesen kirekesztett, vagy legalább is más nemzetiségű vidék nyelvére figyelem nem fordított. Ebből azt lehet következtetni, hogy népiskoláinkban az anyanyelv teljesen kiküszöbölendő, úgy amint azt némely királyi tanfelügyelő már is parancsolja, azon fenyegetés mellett, hogy minden olyan népiskolától, — a melyben a tanító iskolás gyermekeivel merészkedik anyanyelvükön beszélni, vagy azok anyanyelvén szerkesztett olvasókönyveket igénybe venni, — egyszerűen megvonja az államsegélyt.

Actio parit reactionem; ez a régi latin közmondás, a mely úgy a nemzeti érzés elnyomásánál, mint más nemzetek érületének semmibe való vételénél igaznak bizonyult.

S ugyanazon meggyőződésre jöhetett mindenki, a ki népével közelebbről érintkezik.

Ezen intézkedés minden visszavonásnak s gyűlölködésnek meleg ágát képezi.

Ezt kikerülendő, teljes tisztelettel fölkérem Nagyságos s Főtisztelendő Nyitraegyházmegyei Tanfelügyelő Urat, méltóztassék nyiltan ezen lap hasábjain úgy engemet, mint az összes iskolaszéki elnököket fölvilágosítani, miként kell ezen új tantervet értelmeznünk s az új órarend elkészítésénél, a nép anyanyelvével szemben milyen álláspontra helyezkedjünk! S ha az igazságos „Cuique suum“ elvre támaszkodik, valljon van-e joga akármelyik királyi tanfelügyelőnek a fönti fenyegetést szájába venni, s a nép között elkecsereledést szítani? *Egy iskolaszéki elnök.*

Levelezés.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Zelenay Pál, vittenci körjegyző jóhiszeműségét és „abbeli állítását, miszerint ő mindent a község érdekében tesz“, bizonyítandó: röviden csak a következő — „község érdekében tett“ — eljárását hozom fel.

Vittenc község községi zárszámadásaiban nyomtatványok címén az 1899. évtől — 1903. évig

tüske rózsza, dus mogyoró bokrok, úgy hogy valóssággal bujkálni kellett közöttök a kocsinak. Boldog Isten, hát hogyan jártak erre Nagy Lajos, vagy csak Bercsényi idejében? A csermelytől öntözött gyepen svajci tehének legelésznek, látszik, hogy ide is eljutott a simmenthali kultúra, s kolompjaik hangja mélabusán rezeg a fenyőállattal dúsan telített levegőben.

A csergedező er elrontotta az utat s elhagyjuk a kocsit és gyalog gázolunk a sárban. Szinte jól esik a tudat, hogy sárban gázolhatunk, mikor már két hónapja nem esett. Az erdő árnyas fái alatt is kiállhatatlan a hőség. Amint szüntelenül töröljük magunkról az izzadságot, eszembe jut az egyszeri zsidó, akinek azt írták, hogy ne jőjön a hegyek közé, mert ott olyan nagy a hőség, hogy 30 fok van árnyékban. Ő meg azt felelte rá: Hát muszáj nekem árnyékban járkálni?

Nem is olyan rossz, mint első tekintetre látszik, mert mi otthon is maradhattunk volna.

Mikor tán másfélórái bandukolás után még mindig nem látom a várat, elkeseredésemben tépelődni kezdek, hogy tán nem is egészen hiába hívták azt Temetvénynek, mert ugy el van temetve a világtól a völgyek ágas-bogas szövevényében, hogy ember legyen aki ráakad.

És mit csinál az a kis kopanyicsár gyermek,

aki innen az Uristen háta mögül decemberben, januárban látogatja a hrádeki iskolát? Hiszen aki ilyen drágán szerzi meg a tudományt, annak nem túlsok volna, ha mindjárt megválasztanák a magyar akademia tagjának! Szóba elegendem a kopanyicsárral, akit vezetőnek fogadtunk és kérdezem, vajjon nem tud-e valami mondani a várról. A földhöz ragadt szegény bizony nem tud semmit, munkálja a földjét, eljár hajtónak az urasági vadászatra. Régen volt az mikor a temetvényi várban uraságok laktak — volt a száraz válasz.

Körülbelül hasonló választ kaptam a pöstyéni kolostor romnál. Megkérdeztem egy 14 éves leánykát, a kiknek kunyhójuk odatapadt a nyolcszázados falakhoz: tudsz-e valamit édes fiam a kolostorról? — Nem tudok én kérem alásan semmit, mert én még akkor nem voltam a világon. — volt a naiv válasz — hanem megkérdezem az édes anyámat, az talán emlékszik reá. A mama, az vagy husz évvel idősebb volt leányánál, de „ő sem emlékezett reá“, hanem, hogy majd megkérdezi a nagyanyját, az öreg talán emlékezik reá. Szegény emberek, van is nektek fogalmatok a századokról, melyek ez ősz falakon rágódtak. Az ördög nagyanyját kellene megkérdeznünk, az tán emlékeznék reá.

Mikor felfelé kapaszkodunk a szédítő meredek hegyen, két társam a nehézség természeti

törvényeinek engedelmességgel hátul marad, mi a gatyás vezetővel keményen törünk előre. Sasok voltak azok, nem emberek, akik oly magasan vertek fészket a levegőben gondolám magamban, vagy pedig a szegény ember verejtékében fürdő olygarchák, mert hiszen ott még víz sincsen, azt is a mélysegből szolgálják verejtékével kellett felszállítani. És mindez csak azért, hogy a gyűlölet és ellenségeskedés nehezen tudjon a várhoz férni.

A várból elbájoló kép tárul a vidék feledhetetlen panorámájára. A környékbeli hegyeknek mind a gerincét láttam alattam, mint valami alpesi tájnak domborműképén. Lent a csillogó Vágnak összevissza kuszált ágya, mintha nem egy, hanem öt folyó volna egymás mellett, mely hol egymásba ömlik, hol meg kiszakad egymásból.

Egyedül vagyok a magasban, megelőztem a vezetőt, a hogy fáradságtól szuszogó társaimról ne is szóljak. Csak egy vércse vijjog a magasban, tán az ősi idők egyik lakójának lelke büntetésből ilyen vérengző véresévé kárhoztatva.

A várnak tátongó kapui, némán meredő kőtört ablakaiból csak annyit következtethetsz egykori szépségére, mintha Cleopatra koponyáját látnád és sötét szemüregéből, meg odvas fogorából következtetné, hogy ime ezekkel büvölte el egykor Antoniuszt!

csak 433 kor. 82 fillér és ugyanazon időre iroda átalány fejében 566 kor. 60 fillér, összesen 1000 kor. 42 fillér szerepel. Tehát a tisztelt jegyző úr — községünk szegénységét szem előtt tartva — nyomtatvány és iroda átalányra fenti összeg szerint évenként csak 200 koronát költött. — Nagyon sajtáságos és feltűnő hogy egy három községből álló körjegyzőségnek öt évre iroda átalányon kívül csupán nyomtatványokra 433 kor. 82 fillérre szüksége volna, holott — tudtommal — nyomtatványokban nagyon is szűkölködtünk. — Ezen kiadásokban szerepelnek oly kiadások is, melyeket a tisztelt jegyző úr iroda átalány fejében felvett 566 kor. 60 fillérből köteles lett volna fedezni. Pl. az 1902. évben Nagy-Predmerről rendelt hivatalos borítékokat és több másféle kiadást... „Ez csak a község érdekében és jóhiszeműleg történt!”

Hogy a fent tisztelt jegyző úr mennyire szíven viseli a község érdekét, igazolja a következő eset is.

Nizsna község a Hesky-féle kasszagártól vaspénztárt vett kötelezvény ellenében, de a pénztárgyáros, — mi okból nem, — a községi előjáróság által aláírt kötelezvényt a kolozsvári takarékpénztárnál váltotta be, mely beváltásról Nizsna község előjáróságára címzett értesítés érkezett, hogy a kötelezvényi összeg a kolozsvári takarékpénztárnál fizetendő léssen, nem pedig a gyártulajdonosnak. Minthogy azonban tisztelt jegyző úr az értesítést bírival való közlés nélkül jóhiszeműleg felretette és a tapasztalatlan és a kolozsvári átirat tudatában nem levő bírival Heskynek fizette ki a kassa összegét, de időközben a kolozsvári takarékpénztár is a kezében levő kötelezvény alapján bíróság útján hajtotta be még egyszer a pénztár vételárát a költségekkel együtt... „Ez is csak a község érdekében történt!”

Azonban jóhiszeműséget legjobban és legszebben igazolja az 1904. év folyamán a nizsnai bírótól jegyzői hozzájárulásra felvett és általa nyugtázott összeg. — Talán a tisztelt jegyző úr nem tudta azt, hogy egész fizetését átalányokkal együtt csak az anyaközségtől kapja s hogy a fiók-községek kötelesek hozzájárulásukat az anyaközség pénztárába beszállítani?? — Ezen jóhiszeműségéről a jelenlegi nizsnai bíró — több községbeli figyelmeztetésére — szóbeli feljelentést is tett, melynek az lett a fogatja, hogy több hét leforgása után azt a csekély szabálytalanságot rendezte.

Végre kérdem a tisztelt és drága jegyző úrtól: Akarja-e még több esetnek nyilvánosságra hozatalát?! Avval szolgálhatok. Vagy pedig a

„kópoina, meg a nagy terem padlóját mogyorófa bokrok verték fel, mint az elmult nagyság sírdombján emelkedő mindnagaunyi szomorúfüz. A kockás csarnok padolaton, hol egykor ropogós táncot jártak, ma sűrű fű burjánzik, s egyik kivásott ablakfülkéjében, hol egykor az ábrándozó várkisasszony drága velencei cukorkát szopogatott, ma kopanyicsár vezetők bagót rág.

Mire feljönnek társaim, Dudek János dr. letelepedik az udvar gyeperé és előadást tart nekünk Rákóciról, meg Bercsényiről. Ilyen magas katedrálról, tudom, nem beszélt még soha. Rámutat a terebélyes fáktól környezett Brúnóera, honnan Bercsényi Temetvénybe menekült a császáriak előtt. Én figyelemmel hallgatom, de aközben égető szomjúságomban epedve tekintek a mélységben csillámló Vágra, hogy milyen nagyszerű volna annak hullámaiból most meríteni, ha csak egy kalappal is!

Érdekes mondat hallottam utólag Bercsényi meneküléséről Temetvényből. Hogy az osztrákokat félrevezesse, gr. Bercsényi megfordítva patkoltatta meg lovait, a patkó két sarkával t. i. nem hátra, hanem előre fordítva. Az üldözők a fűben keresték nyomát, de eredménytelenül, mert a patkónyomok éppen az ellenkező irányt mutatták, mint amerre tényleg menekült.

már hozottaknak körülményes bizonyítását szeretné?! Ha igen, — kívánságára — megtehetem, hiszen a közérdek és jóhiszeműség megkivánják és megkövetelik.

Ezt szem előtt tartva, folytatom.

Vittenc, 1905. aug. 16.

Tisztelet- és udvozlettel,

Meszicsek János.

Ujdonságok.

Bende Imre nyitrai püspök úr ó exciája, f. hó 18-án ó felsége születés napján maga tartotta meg a szokásos isteni tiszteletet. A templomban megjelentek a honvéd tisztikar Lóskay Gábor tábornok és dandárparancsnok vezetése alatt, Thuróczy Vilmos főispán, Markhot Gyula alispán vezetése alatt a megyei tisztikar, a törvényszék, pénzügyigazgatóság Orel Géza h. p. ü. igazgatóval az elén, a városi tanács Faschler Ferenc vezetésével, Tóth Gyula erdőfelügyelő és mások. — Ó nagyméltóságánál a szokásos díszében a pénteki nap miatt elmaradt. — Ma, Szent István napján pedig szintén ó exciája tartja az isteni tiszteletet a püspök várban.

Személyi hírek. Gr. Hunyady László dr. a „Nyitrai Ellenzék” elnöke mint tartalékos huszártiszt f. hó 15-én bevonult 28 napi fegyvergyakorlatra Sopronban állomásozó ezredhez.

Vencell Ferenc c. püspök és Czeizel Gábor pápai praelatus urak több heti gyógyfürdőzésük-ből e hét folyamán visszaérkeztek Nyitrára.

Petrovics László, szegedi állami főgimnáziumi tanár nejevel Lussinpiccolóból rövid látogatásra Nyitrára érkezett.

Dr. Takács Menyhért, premontrai praelatus ó méltósága és dr. Kleckner Alajos, kassai jogakadémiai igazgató, Riszner Károly ügyvéd látogatására érkeztek és kirándulást tettek többi közt a milleniumi oszlophoz.

Dr. Tóth János lapunk szerkesztője, negy-heti távollét után visszaérkezett Nyitrára.

Gróf Batthyány Vilmos felszentelt püspök úr óméltósága augusztus 16-án meglátogatta Osztrólucczy Geza, Trencsén vármegye főispánját, Nemes Podhragyon. A főispán úr óméltósága illustis vendége tiszteletére díszebédet adott.

Áthelyezés. Puczolló István hatvani tanító a korlátkői, Markhot Mária korlátkői tanítónő a csejthei, Perepatics Mária csejthei tanítónő pedig a hatvani állami iskolához helyeztetett át.

Lemenet megállapodtunk a kopanyicsárnál, Mednyánszky báró vadászlakában, hol előzetes meghagyás folytán két hatalmas, vízbe hűtött tejköcsög várakozott reánk. A lélek színlőtélitve volt gazdag benyomásokkal, míg a test roskadozott a fáradság és szomjúságtól. Mohón neki estünk a nyújtott hűsítőnek és mondhatom még soha étel olyan jól nem esett. Akinek nincsen étvágya, ne használjon pepsint, hanem mászsa meg a temetvényi romot étlen szomjan. Mikor mindegyikünk már a negyedik esőbőrnél tartott, dr. Dudek János barátom azon kétértelmű, de a helyzet körülményeinél fogva klasszikus mondásban tört ki: „Kevés ilyen okos dolgot követtem én el életemben!”

Kitekintek az ablakon s látom a leáldozó nap arany sugaraiiban fürdő várromot, belenézek az üres köcsögbe: vajjon melyik lehet az az okos dolog? Százat mernék egy ellen teenni, hogy a köcsögre vonatkozott.

Utítárs.

Sziporka.

A. Ma láttam Fehérváryt és Kristóffy-t az utcán. Nagyon betegek lehetnek. Nem tudod mi a bajuk?

B. Mi a bajuk? Hát az a bajuk, hogy miniszterek. Nem elég baj az?

A. Bajnak elég baj, de nem az ó bajuk. Az az ország baja.

Esküvő. Dr. Porteleky László, tartalékos huszárhadnagy és honvédelmi miniszteri segéd-titkár augusztus hó 15-én nőül vette Szécsy Ferenc nyitrai ügyvéd leányát Valériát. — Janovszky Lajos galgóczi aljárásbíró pedig e hó végén esküszik örök hűséget Zamaróczy Irma kis-asszonynak Trencsénben.

Kinevezés. Jurecky Iván nyitrai ügyész-ségi alügyész Ó felsége nyitrai törvényszéki bíróvá nevezte ki. — Petrovics László, szegedi állami főgimnáziumi ideiglenes rendes tanárt a kulturminister rendes tanári minőségben véglegesen megerősítette.

Az új igazságügyi miniszter pártatlansága. Lányi igazságügy-miniszter az által gondolja megreformálni a magyar iustitiát, hogy a szekszárdi törvényszéki elnököt kinevezette kuriai bírónak, helyébe pedig a saját vejét, egy kuriai tanácsjegyzői járásbíró nevezette ki törvényszéki elnökké.

Bérmálás. Dr. Batthyány Vilmos, gróf, felszentelt püspök úr ó méltósága, jövő szombatn indul bérmálási körutjára melyet a nyár elején megszakított. Ó méltóságát ismét dr. Puchovszky Bálint, sz.-széki jegyző kíséri útjában. A bérmálás sorrendje Trencsénmegyében kezdődik s a következő lesz: augusztus 27-én Kosztolna-Miticen, 28-án Dezseren, 29-én Baánban és 30-án Ribében. Innen Nyitra megyébe indul ó méltósága a következő sorrendben: augusztus 31-én Szkaecánban, szeptember 1-én Nyitra Szucsán, 2-án Rudnón, 3-án Novákon, 4-én Chinoránban, 5-én Nagy-Bossányban és 6-án Kis-Apponyban. A szomszédolt meg nem nevezett plébániák hívei a fentmons dott plébániák templomaiba, mint gőcpontokba gyülekeznek.

Diszpolgár választás. Dr. Csernoch János orsz. képviselőt és szakolcai Koretká Vilmos m. kir. csendőr ezredest, tekintve a város körül kifejtett bokros érdemeiket, Szakolca városa aug. 17. közgyűlésén diszpolgárává választotta.

Dr. Markovics Gyula urat helyettes szerkesztőnk a minap — arra kérte fel, hogy nevezze meg azon katolikus papokat, kik a verbói kerületben az utolsó választás alatt a liberális jelölt mellett korteskedtek. — Dr. Markovics ur egy a lapunkhoz beküldött levélben megnevezett három lelkészt, kik a szabadelvűpárt mellett határozottan állást foglaltak, s így a maga részéről a felszólításnak teljesen eleget tett. Mi azonban kimelettel lévén a személyek iránt, tekintve hogy úgy is azt hoznák fel mentségökül, hogy a nemzetiségi jelölt mellett nem akartak állást foglalni, a béke kedvéért dr. Markovics ur levelének közlésétől elállunk, nem lévén szokásunk pusztán a látszat kedvéért zsörtölődni ott, ahol a megtörtént dolgokon változtatni amugy sem lehetséges.

A tardoskeddi kath. kör ma, aug. 20-án ünneplő fenállásának tizedik évfordulóját. Az ünnepen a többi közt egy illustis vendég, dr. Csernoch János orsz. képviselő, dr. Machovics Gyula plébános jó barátja is fog megjelenni. Dr. Fratrists Kálmán nyitrai kórházi orvos, mint a község volt orvosa, szintén részt vesz az évfordulón.

Elfeledett szobor. A törvényszéki palota előtt felállítandó Szűz Mária szoborra újabban adakoztak: Petrovics Lászlóné 4 kor., Sarmaságh Geza nyitrai főgimn. tanár 6 kor. — Hozzáadva lapunk aug. 33-iki számában feltüntetett 1052 kor. 43 fillérhez, az összeg kitesz 1062 kor. 43 fillért. Isten fizesse meg!

A verbói választás megvizsgálásáról jelentik lapunknak, hogy a jelentés a kuriához megtörtént. A vizsgálati költség eddig körülbelül 200 koronára rug, a többi pénz, mint halljuk, még mindig a királyi táblánál van letéve, és sokan abból azt következtetik, hogy az ügyvéd visszavonásával a tábla nem tekintheti az ügyet befejezettnek, mert különben a pénzt visszakülde volna a kuriához. A legfelsőbb törvényszék csak a jövő hóban fog érdemlegesen foglalkozni a verbói ügygel.

Esztergomi hírek. *Rajner Lajos dr.* érseki vikárius már felépült betegségből és a nap nagyobb részét házi kertjében tölti, sőt már kocsin sétát tett, de még aránylag gyengén táplálkozik s a fürdőbe való utazása egy időre el lett halasztva. — *Vencell Antal* prelátus-kanonok nagyszámu ismerősei és tisztelői örömeire veszélyen túl van és bizton balad a felépülés felé. Orvosai segítették rajta, s azóta oly könnyen érzi magát, hogy mind maga mondá, akár fogalmazni is tudna. A beülés azonban az egyik oldalon még mindig tart s a beteg még jó ideig nem hagyhatja el az ágyat.

Vizsgálat egy választási elnök ellen. Tán meg emlékeznek lapunk olvasói azon visszaélésre, melyet Pongrácz Géza volt galgóczi választási elnök ellen indított Deák János, megyei bizottsági tag, a néppárt választási bizalmi férfa, kit Pongrácz akkori elnök jogtalanul elfogatott és rövid időre — egy negyed órára — elzárattott. Deák panaszát Pongrácz ellen a vizsgálóbíró elutasította, hasonlóképp a nyitrai törvényszék is elutasította, migsem Deák János felebbesése a pozsonyi kir. tábla e hét folyamán az ügy felderítése végett vizsgálatot rendelt el Pongrácz visszaélései ellen.

Új telefon előfizetők. A nyitrai telefonhálózatba legújabbban beléptek: *Püspöki egyházmegyei hatóság* 95. sz. — Főszolgabírói hivatal 97; Zobel Ignác 96; Aujeszky József műmalma 81; Mitterbauer József Zoboron 41; Zohori Zárda (Haleczius Alajos) 83.

Helyreigazítás. Mult számunkban közzeltük, hogy a kulturminiszter eltiltotta a drót kapesos irkák használatát. Most azonban beavatott helyről értesültünk, hogy a miniszter ezen rendeletét az irkagyárosok kérelmére visszavonta.

A privigyei választásról jelentik lapunknak, hogy a kiutalt költségből mintegy 1200 korona lón folyósítva tanukihallgatás és napi díjakra. A felfüggesztett kihallgatás Gallasz kir. táblai bíró szabadsága folytán csak október második felében fog megkezdődni.

Telefon Trencsénben. E hó 5-én adatott át a trencsényi interurban telefon a forgalomnak. Egyelőre csak egy állomás van az ottani posta- és távirahivatalban; a városi előfizetők hálózata csak szeptember havában fog felszereltetni. Jogában áll azonban az előfizetési izek aláírónak már most is Kocsócz. Vágújhely, Pöstyén és Tepla telephálózatokkal ingyenesen érintkezni. A távbeszélő hálózatok előfizetőinek névjegyzéke az ottani posta és távirada hivatalnál mindenki által megtekinthető.

Halálos baleset történt e hét elején a Suchala féle sásói malmolomban. Egy Mészáros János nevű vidéki örlő saját vigyázatlansága folytán kilepett az első emeleti ajtón, melyen a gabonát szokták lebocsátani, azon hiszében, hogy a földszinten van; es lezuhant a mélységbe hol koponya törést szenvedett, úgy hogy rövid időre rá meghalt. A szerencsétlent e hó 15-én kísérték el örök nyugalomra.

Nyugtázás és köszönetnyilvánítás. A nyitrai önk. tűzoltó-testület 1905. július hó 2-án rendezett mulatság alkalmával, felülfizettek: Árpási Imre 20 kor., Batthyány Vilmos gróf 10 k., Belák József kor. 1'40, Bienstock Ignác 4'40, Brogyányi Henrik 1'80, B. N. — 80, Cserenyey Aladár 1'40, Csernyák 1'00, Eincinger József 1'00, Engel Ede Kikló 2'60, Faschler Ferencz 2'40, Freissberger Viktor 1'40, Fischer Lipót 2'60, k., Gyürky Ferenc 2'40, Greschner — 60, Hauser és Pitzer 7'60, Hotiel 1'00, Hirsch 5'40, Havasy József — 80, Juhász Sándor 3'00, Juhari 2'40, Jeszenszky Alajos 1'40, dr. Jelinek Miksa 1'40, dr. Kaszala János — 40, Kutvaszer István 4'40, Kohn Rezső — 60, dr. Kramer Emil 2'00, Kramer Adolf fia 10'01, Kentzel Lipót — 40, Kántor Rezső 1'00, Kottesovszky Alajos 1'40, N. N. 1'40, Krausz Vilmos 5'20, Kubányi István 10'00, Lóskay Gábor tábornok 5—, Mayer N. — 80, Nyitramegyei Ellenőr 2'00, Novotni Vilmos 1'00, N. N. 2—, N. N. 2—, N. N. — 40, N. N. — 40, N. N. — 40, N. N. — 40, M. N. 1'40, N. N. — 40, N. N. — 60, N. N. 1—, N. N. 2'00, Ocskay László 2'20, dr. Pártos 2'00, Rasskó Timót — 80, Raucher Ernő 4'50, Ronchetti Oszkár 8'40, Roth Camil 1'40, dr. Rudnay Sándor 10—, Schuchala János 1'40, Stark Gyula 2—, dr. Szulyovszky Dezső 3'20, dr. Sztranzky Izor 2'00, Simonovszky Ferenc 1'80, Stern M. fia 2'00, Szabó Imre 7—, Tauber Manó 1'00, Tichy Tivadar 5—, Vagyon Moskó 2—, Verő Zsiga 10—, Verő Sándor 10—, Vink-

ler Pál 5—, Verebely Géza 1'80, dr. Zoltán 1—, Elfogyott 1134 db. 60 filléres jegy K. 680.40, 120 db. jegy K. 70—. K. 750.40, felülfizetés 226—, összesen K. 976.40. Fogadják a nagylelkű adakozók a testület halás köszönetét.

„Nemzeti ellentállás“ falun. Az előbbi kultuszminiszter a moraváni (Nyitra m.) tanítónő fizetésére évi 750 koronát utalványozott. A moravániak ezen feltétel alatt felépítették az iskolát és megválasztották a tanítót. Most a darabant miniszterium egyik tagja Lukács György vallás és közoktatásügyi miniszter jul. 16-án kelt végzésével az elődje által véglegesen megállapított 750 korona segélyt 440 koronára leszállította. A moravániak iskolaszékük aug. 15-én tartott ülésében elhatározták, hogy ők is nemzeti ellentállást fejtenek ki, a mostani miniszter határozatát el nem ismerik és az előbbihez ragaszkodnak. Csak aztán foganatja is legyen.

Háromezer orosz Pöstyénben. A fővárosi lapokat is bejárta ama hír, hogy Pöstyén fürdőbe a szezon végén 3000 oroszot küldenek gyógykezelésre Mandzsuriából. Hát meghisszük, hogy Kelet Ázsiában annyi sebesült van, hogy nemcsak Pöstyént, hanem az összes európai kenes fürdőt is zsúfolásig lehetne megtölteni velök, s az is igaz, hogy a pöstyéniék szívesen vennék most már amugy is gyérülő vendégeik ilyen szaporodását, de illetékes helyen vett információk szerint Pöstyénben a tömeges orosz invázióról mit sem tudnak. Az egész nem egyéb, mint erősen hizlalt kacsa, vagy jól megtermett savanyu uborka.

A protestánsok Mária-ünnepé. Pöstyénből írják lapunknak, hogy alig hogy megnyílt augusztus 6-án ott a protestáns templom, máris augusztus 15-én. Nagyszonyunk menyebemetelenél, ünnepelnek benne. A pöstyéni vendéglőkben és szállókban vasárnap augusztus 13-án mindenütt a következő nyomatott tót értesítés volt olvasható:

„*Kuratorium evanj. a. v. Filialky v Piešťanoch.* Dna 15-ho augusta o 10. hodine dopolnja budú slovenske služby božie dla obradu cirkve evanjelickej aug. vyz.“

Midőn tudósítónk csodálkozását fejezte ki egy a viszonyokkal közelebből ismerős ur előtt, azt a választ kapta, hogy a protestánsok kénytelenek ünnepelni e napon, mert a népek, követve szive hangulatát, tömegesen tódul a katolikus templomba. Egyébként másutt is, ahol protestánsok laknak vegyesen a katolikusokkal, pl. Zay-Ugrócson, minden Mária ünnepen tartanak isteni tiszteletet. A népek józan érzéke mintegy kényszeríti a tiszteletes urakat, hogy az Istenanyát nem szabad gyöngédtelenül kitépni az ember érzelmi világából. Baksay Sándor református szuperintendens nemrégiben fájdalmas keserűségének adott kifejezést e fölött mondván: „Nekem szabad magasztalnom Évát, Sarát, Rebekkát, Ruthot, Deborahát, csak az Istenanyát nem szabad magasztalnom sokaknak megütközése nélkül.“ — Hát hiszen csak ünnepeljenek protestáns atyánkfia Mária napon, sőt ünnepeljék meg Máriát is és ne féljenek a mások megütközésétől. Ne csak azért tartanak Mária napon isteni tiszteletet, hogy népeket a katolikus templomból elvonják, hanem elégitsek ki hieik természetzerű epedését az Istenanya tisztelete iránt, melyet elődeik az évszázadok előtti rideg vitákban eredménytelenül iparkodtak kitépni a nép szíveből.

Virág regatta és tengeri csata Pöstyénben. A pöstyéni vígalmi bizottság, melynek moztató lelke Czocher Kálmán t. főbíró augusztus 20-ára, Szent István napjára virágcsatával, coriandolival összekapcsolt vízi ünnepélyt rendez a Vág balpartján a komppal szemben. Este bemutatják a lissai csatát a „Re d' Italia“ elsúlylyesztésével szemképrázató tűzijáték kíséretében. A hajó már napok óta épül a bankai oldalon. A vígalmi bizottság nemcsak a vendégek szórakoztatására törekszik, hanem hisszük, hogy szép anyagi siker is fogja koronázni, annál is inkább, mert emberbaráti szeretet vezényli vállalatában. A bizottság ugyanis arra törekszik, hogy köztiszt-

viselők számára, legyenek azok államiak, megyeiek vagy köz-égiek, ingyen vagy nagyon mérsékelt áron igénybevehető otthont létesítsen Pöstyénben, olyan mintára, mint a katonaság számára épült nagyszabásu pöstyéni menedékház. A mi a katonáknak sikerült, hisszük, hogy ha a társadalom, vármegyék, községek és a kormány érdeklődni fog az eszme iránt, sikerülni fog a köztisztviselőknek is. Ezt tartottuk szükségesnek felemlíteni a nevezett ünnepélynél, hogy felhívjuk rá a nagyközönség figyelmét, mert nem csak szórakozik, hanem egyuttal emberbaráti célt is szolgál, midőn e mulatságon minél nagyobb számban részt vesz.

Gömblovészet Pöstyénben. A minap oly szépen sikerült nemzetközi gömblovészetű öfelsége születésnapján és a rákövetkező napon augusztus 19-én meg fogják ismételni Nem csupán a fürdő vendégek nemzetközi tarka egyvelegéből jelentkeztek rá résztvevők, hanem a vidékről is bejelentette számos előkelő sportsmann részvételét, úgy, hogy a verseny nagyszabásúnak ígérkezik, mely hasonnemű külföldi szórakozásoknak teljesen melléje állítható.

Kath. szülők figyelmébe. Lassan közeledik az iskolai-év s ezzel szemben sok szülő aggodalommal fontolgatja gyermekének helyes pozitív keresztény nevelési eszközt; kutatja, hogy kiknek kezébe tegye le szeretettel körülvevett csemetéinek sorsát. Sok hivatalnok, kereskedő család a legjobb akarat mellett sem szentelheti idejét teljesen gyermekei felnevelésére s ilyenkor segítségére jó az iskola. Egy gondos, keresztény szellemű és olcsó nevelőintézetre az iskolára hívjuk fel t. olvasóink figyelmét. Nyitra-Bajnán rövid két évvel ezelőtt nyílt meg a magyar keresztény iskolatestvérek fiúnevelő intézete elemi iskolás növendékek számára. Vármegyénk területén ez az egyetlen ilyenmű intézet, mely elemi iskolás, tehát 6—12 éves fiúk számára internátussal van ellátva. A növendékek a törvény által előirt tananyagban nyernek oktatást, s bizonyítványt év végén. A tananyelv tisztán magyar. A növendékek az intézetben nyernek lakást és teljes ellátást mérsékelt olcsó díj mellett. A testvérek a paedagogia legpraktikusabb eszközeivel nevelik tanítványaikat, hogy a haza vallásos és hasznos polgáraivá legyenek. Az intézet rövid fenállása alatt már is egyike a legkeresettebbeknek s miut értesülünk, csak néhány hely van üresedésben. Az érdekeltek szülők forduljanak „A ker. iskolatestvérek igazgatóságához Nyitra-Bajnán“-ra. Vasuti állomása Nagytapolcsány, honnet $\frac{3}{4}$ órai út kocsival.

Pöstyén fürdőt a lapunkhoz beküldött: s f. hó 16-án lezárt utolsó névjegyzék szerint 6424 vendeg látogatta. A gyógyfürdőzők között van a vármegyéből Zsembery Rezső sz. ferenc-rendi v. tartományi főnök Gaigócról és Klór József gyógyszerész Sasvárról.

Rendkívül érdekes kiállítás nyílt meg aug. 18-án a főváros egyik előkelő klubjában, a *gróf Batthyány Tivadar* elnöksége alatt működő *Józsefkorosi Függetlenségi Kör* (VIII ker. József-körút 8. szám) termeiben. Gróf Kreith Bela, a kör tagja átengedte kiállításra immáron világhírűvé vált *Szabadságharc* és *Kossuth-ereklye muzeumának* legszebb és legerdekesebb darabjait, melyek a kör összes termeiben jutnak kiállításra. A nagyon díszes kiállítás rendezése már befejeztetett gróf Kreith személyes vezetése alatt s most a tárgysorozat van sajtó alatt. Kiválóan érdekes a kiállítás *vértanu-szobája*, mely nemzetünk kivégezett dicsőínek van szentelve, a kivégezések képeivel, az összes vértanuk arcképeivel, *Damjanicsné* sajátkezűleg hímzett, 13 koponyás zaszalájával, stb. A Szent István napra főlrándulók ne mulasszák el megnézni e kiválóan becses kiállítást melynek ünnepélyes megnyitására több kiváló politikus ígérkezett el.

A Déli vasut tarifáinak leszállítása. A Déli vasut társaság igazgatósága a *teherárú szállítási tarifák leszállítást* vette tervbe. A leszállítást első sorban a mindennemű mérsékelt gyorsárú szállítási díjtételeinél alkalmaznak. A teherkocsi fűtési pótlékokat 150 km. távolságig 2'2 fillérről 2 fillerre, 300 km. távolságig 1'5 fillérről 1'2 fillerre és 300 km. távolságon felüli 0'8 fillérről 6 fillerre mérsékelnek. A díj leszállításnak főleg az élelmiszer-kereskedés venni hasznát, ami a Déli vasut teherárú forgalmában nagy tényező, mert 1904-ben a sör, rizs, déli-gyümölcs és gyümölcs kivételével 28,000 tonna élelmi szert szállítottak a Déli vasut vonalain.

CSARNOK

Dubrovszky.

— Puskin után oroszról. —

(Rajz egy orosz haramia életéből.)

(Folytatás.)

Most hirtelen megvillant agyában, hogy ezek tőkét kovácsolnak a két szomszéd között kitért ellenségeskedésből: azért elhatározta, hogy — minden hadi jog ellenére — foglyát ugyanazon nyírveszőkkel fenýiti meg, — melyeket ezek zsákmányoltak az ő erdejében, azonkívül a lovakat munkába adja és bekebelezi uradalmi állományába.

Ez eseménynek híre még ugyanaz nap eljuttott Petrovics Trojekurov fülebe, ki dühének első kitérésében összegyűjteni akarta valamennyi jobbagyát, hogy rajta út velők Kisztenjovkára (így hívták Dubrovszky faluját) földig lerombolja, s magát a tulajdonost is ostrom alá veszi a saját házában. Ilyen hősködés nem volt előtte szokatlan; de gondolatai csakhamar más irányba terelődtek. Amint ugyanis nehéz léptekkel fel és alá járt a szalonjában, véletlen kitekintett az ablakon s látta, hogy a kapunál egy orosz troika áll meg. A kocsiból kiszállott egy tág köpenyegbe burkolt férfi, bárányszőr süveggel a fején, és egyenesen az ispán lakása felé tartott. Trojekurov rögtön ráismert, hogy ez Sabaskin járásbíró, s meghagyta, hogy hívják elő. Egy perc múlva már Petrovics előtt állott s egyik hajlongásból a másikba esve meghunyászkodva leste, hogy mit fog mondani.

— Jó napot... izé, hogy is hívnak téged? mondá Trojekurov hanyagul. Miért jöttél?

— Én a városba vagyok menendő, kegyelmes uram, s csak beakartam térni Domjanov Mihályhoz megkérdezni, vajjon nem ad-e valami megbízást.

— Éppen jókor jöttél... izé, hogy is hívnak téged? Nekem szükségem van reád. Igyál egy pohár pálinkát és hallgass reám.

Ez a barátságos fogadtatás egészen meglepte a járásbíró. Megkösönte a pálinkát és Trojekurovot a lehető legnagyobb figyelemmel hallgatta.

— Nekem van egy szomszédom — mondá Petrovics Trojekurov, egy kisebb birtokos, aki rendkívül goromba. Szeretném elvenni a földjeit. Mit gondolsz meg az?

— Vannak-e valami okmányai, kegyelmes uram?

— Ah, ostobaság barátom... izé, hogy is hívnak téged? Arról van a szó, hogy el akarom vinni a birtokát okmányokkal vagy anélkül.

— Nehezen fog menni, kegyelmes uram.

— Gondold meg a dolgot, barátom. Törd rajta kissé a fejedet.

— Ha példának okáért, kegyelmes uram megszerezhetné valahogy a szomszédjától a birtoklevelet, melynél fogva ő tulajdonosa vagyonának, úgy természetesen...

— Értem; de hisz éppen ez a baj; összes papírosai elégték az utolsó tűzvész alkalmával.

— Hogyan, kegyelmes uram, elégték? Hiszen akkor egyébre nincsen szüksége. Ebben az esetben járjon el a törvény értelmében és minden bizonynyal teljesülni fog kívánsága.

— Gondolod? Hát nézd; én megbízom a te buzgóságodban, és elismerésemről már előre is meglehetsz győződve.

Sabaskin majdnem a földig hajolt és kiment. Attól a pillanattól fogva elkezdett foglalkozni a kérdéses perrel és ügyességének köszönhető, hogy Dubrovszky két hét múlva idézést kapott a városból, hogy jelenjen meg a bíróság előtt és mutassa elő okmányait, melyek erejénél fogva ő Kisztenjovka falunak a tulajdonosa.

Andrej Dubrovszky elbámult az íráson, s még az nap egy meglehetősen goromba választ küldött a bíróságnak, melyben értesíti, hogy ő Kisztenjovkát örökösödési joron szerezte meg boldogult apja után, hogy Trojekurovnak a bir-

tokhoz semmi köze, és hogy minden idegen igény az ő tulajdonára nem egyéb ármány és csalásnál.

Ez a levél igen kellemes benyomást tett Sabaskin járásbíróra. Azt olvasta ki belőle, hogy Dubrovszky először igen keveset ért a birtokügyekhez; másodsor hogy egy hirtelen haragu és nem megfontolva cselekvő emberrel van dolga, akit igen könnyű lesz belekergetni a legkellemetlenebb helyzetbe.

Dubrovszky később nyugodtan fontolóra vette a felvetett kérdést és belátta, hogy okvetlenül körülményesen kell válaszolni reá. Összeállított egy meglehetősen tárgyilagos emlékiratot, mely azonban nem bizonyult be elegendőnek.

A dolog elkezdett hosszúra húzódni. Dubrovszky igazságának tudatában nem igen gondolt rá, mert nem volt sem kedve, sem módja hozzá, hogy dobálózék a pénzzel. Csak nevetett a tinta nyalók megvásárolható lelkiismeretén, s még csak eszébe sem jutott arra gondolni, hogy ő ezen ármánynak áldozatává lehet.

Trojekurov maga sem hitte, hogy megnyeri a pert. Sabaskin bíró helyette dolgozott, nevében cselekedett, először fenyegette, majd megvesztegette a bíróság többi tagjait, girbe-görbere csavarta a paragrafusokat. Akárhogy volt, egyszer 18... év febr. 9-én, Dubrovszky a városi rendőrség útján idézést kapott, mely meghagyja, hogy megjelenie kellett az országos törvényszék ítéletének meghallgatására, „melynek értelmében a Dubrovszky nyugalmazott hadnagy és Trojekurov tábornagy közt vita tárgyát képező ügyben döntés történt“ s felhívatt, hogy írásban jelentse ki, vajjon beleegyeznek e, vagy pedig nem egyezik bele. Dubrovszky még az nap a városba indult. Az uton utólérte őt Trojekurov, mindketten büszkén néztek egymásra; Dubrovszky bizonyos gonosz mosolyt vett észre ellenfelének ajakán.

Dubrovszky midőn a városba ért, egy ismerős kereskedőnél szállott meg és másnap reggel megjelent a kerületi törvényszéknél. Senki sem hederített reá. Nyomban utána megjelent Trojekurov, kit a törvényszék tagjai meghunyászkodó alázatossággal fogadtak, tekintettel korára, rangjára és elhízott testalkatára széket toltak elébe. Ő leült, míg Andrej állva maradt és a falhoz támaszkodott.

Síri csend állott be, midőn a jegyző csengő hangon olvasta a törvényszék ítéletét. Tartalmáról felesleges beszélni. Midőn a jegyző elhallgatott, az elnök felkelt és mély meghajlással Trojekurov felé fordulva felszólította őt, hogy írja alá az elébe terjesztett végzést. A diadalmas Petrovics kezébe vette a tollat és az írat végére oda jegyezte teljes beleegyezését.

Most Dubrovszkyra került a sor. A jegyző oda toltá neki a papírost, de Andrej lehorgasztott fővel mozdulatlanul állott. A jegyző megismételte a felszólítást, hogy „jelentse ki teljes és tökéletes beleegyezését, vagy pedig ellentmondását. S ha minden várakozás ellenére úgy volna meggyőződve, hogy neki van igaza, akkor a törvényes időn belül illetékes helyre felebezhet“.

Dubrovszky hallgatott... Egyszerre magasra kapta a fejét, szeme villámlani kezdett, nagyot dobbantott lábával, s úgy eltaszította a jegyzőt, hogy hanyatt esett. Ekkor felkapta a tintatartót s az elnöknek a fejéhez vágta.

Mindnyájan elrémültek. A keletkezett zajra összefutott az őrség, Andrejt nagy erőfeszítéssel lefotgák, kivitték és szánra ültették.

Trojekurov nyomban utána kiment, miközben a törvényszék tagjai kikísérték őt. Dubrov-

szkynak hirtelen megőrülése mely benyomást tett kedélyére; a bírákat, kik sóvárogva számítottak elismerésére, még csak egy barátságos szóra sem méltatta, hanem azonnal visszautazott Pokrovszkóba, mialatt marta a lelkiismerete és éppenséggel nem volt megelegetve, hogy gyűlölete diadalmaskodott.

Dubrovszky ezalatt ágyban fekvő beteg lett; a járási orvos (nem egészen tudatlan ember) eret vágott rajta, piócat meg kőrísbogár-tapaszt rakott reája, úgy hogy estefelé jobban lett és másnap elvitték őt Kisztenjovkába, mely már félig nem volt az övé.

III. FEJEZET.

Már jó ideje elmúlt, de a beteg Dubrovszky állapota csak nem akart javulni. Igaz, hogy az őrvjngési roham nem ismétlődött, de ereje szemelláthatólag fogyott. Minden előbbi foglalkozásáról megfeledkezett, szobájából ritkán ment ki, és egész nap önmagába elmélyedve maradt. Jegorovna, egy jó öreg néni, fiának egykori dajkája, most az ő apolonője lett. Ugy gondozta, mint valami kis gyermeket, figyelmeztette, hogy itt az evés vagy alvás ideje: ő maga etette és lefektette aludni. Andrej engedelmekedett neki, s kivüle nem is érintkezett senkivel. Egyáltalában nem volt képes foglalkozni dolgaival, vagy gazdasági teendőkkel, úgy hogy Jegorovna kénytelen volt értesíteni minderről a fiatal Dubrovszkyt, ki egy gárda gyalogezrednél szolgált és ez idő szerint Sz. Pétervárot tartózkodott. E célra a kiadási konyhakönyvből kiszakított egy lapot s Chariton szakácsnak, Kisztenjovka egyetlen írástudójának tollba mondott egy levelet, melyet még ugyanaz nap elküldött a városba postára.

Ideje már, hogy az olvasónak bemutassuk történetünknek tulajdonképeni hőseit.

Dubrovszky Vladimir egy kadet-testületben nevelkedett s mint gárda-tiszthelyettes bocsáttatott ki. Atyja semmit sem tagadott meg tőle, sőt a fiatal ember onnan hazulról jelentékenyen többet kapott, mint a mennyire számíthatott. Minthogy hevesvérű és becsvágyó volt, nagy fényt űzött, kártyázott, adósságra merült és nem gondolt a jövővel; mellesleg azonban úgy is felmerült az az eszméje, hogy előbb-utóbb kénytelen lesz valami gazdag menyasszony után nézni.

(Folyt. köv.)

Telefon.

„Egy vidéki katolikus“ A lazaristákról írt cikket mind addig nem hozhatjuk, míg nevét a felelős szerkesztővel nem közli. Ha esetleg közölte is a nevét a helyettes szerkesztővel, annak elutazása folytán kérjük, hogy a felelős szerkesztőnél újra mondja be a nevét.

Trencsénbe. Lapunk csarnok rovatában közölt beszély egyike az orosz szépirodalomnak legsikerültebb terméke. Örvendünk, hogy már kezdetben is lekötötte becses figyelmét. Lesz vagy 10 folytatásban közölve. Az elbeszélés olyan mint az alpesi táj, minden fordulónál, új meglepő látvány terül el a szemlélő előtt. Itt is Puskin genialis invenciója egyesül a viszonyok szakszerű majdnem kínai pontosággal festett hűségével: úgy hogy az olvasó nemcsak szellemes fordulatokra, de az állapotok élethű esetelésére is lehet elkészülve. Ajánljuk újra szíves figyelmébe.

Komjáthra. Mi az izraeliták panaszait is készséggel nyilvánosságra hozzuk, és ha a komjáthi metsző igazságtalan elboacsátását objektíve írja le, nem állja útját semmi a közlésnek. Az ön kéziratában azonban annyira burjánzik az elkeseredés, hogy a tényt alig lehet kihámozni belőle. Szíveskedjék tehát tárgyilagosan írni. Azután előttünk ismeretlen nevű beküldőtől még megkivánjuk, hogy írják meg legalább a szerkesztőhöz küldött magán levélben, hogy mi az állásuk, vagy foglalkozásuk, mert a pusztá ismeretlen név esetleg misztifikáció is lehet.

Kitünő

minőségű

„Togo“

száj- és fogviz a fogak ápolására, jobbat nem ajánlhatunk.

Egyszeri próba meggyőz mindenkit Használati utasítás mellékelve.

Kapható: EINCZINGER JÓZSEF fűszerkereskedésében, Nyitrán.

Nyitra város legujabb és legmodernebb üzlete

VEREBÉLY GÉZA

Vármegye-u.
16. szám alatt

Ajánlja dúsan felszerelt

RAKTÁRÁT

uri-, női-divat, fehérnemű, asztal-
nemű, kézmű és szövött árukban

a n. é. közönség szives figyelmébe.

A cég csak elsőrangú, megbízható gyártmányokat tart raktáron.

Az idény előrehaladottsága folytán az összes nyári áruk mélyen leszállított árakban: Zefírek, kitűnő mosók, 24, 26, 38 fill. — 1 k. 60 f.-ig. Féldelaineik, kitűnő mosók 56, 60, 64 — 78 fillérig; francia tiszta gyapju delaineik azelőtt 1 k. 80 fill., **most** —.90 fill.; továbbá 1 K 12 f., 1 K 20 fill.; 1 K 32 fill., 1 K 50 fill., 1 K 80 fill. és 2.— K minőségek, melyek szintén 30—40%^o-al vannak leszállítva. Batisztok 38, 42, 46, 52, 62 fillértől — 1 koronáig. Mintázott bluzselymek, Occasió! —.70, 1.10, 1.40 — 3 koronáig.

Mesés ár! Louisin selyem 1 mtr, 1 kor. 20 fill. minden színben, jó minőség!

Támogassuk a magyar ipart!

Pécsi Hamerli-féle bőrkeztyük K. 2.50 párja. — Pelikán és Gyukits-féle férfikalapok. — Pinkafői szőnyegek és lópokrócok. — Rózsahegyi pamutvásznak. — Óbudai barchetek flanellek és voilek. — Szepességi asztalneműek és vásznak.

Francia és angol őszi ruha és bluz kelme különlegességek, feltűnő olesó árban.

Siegel-féle lenvásznak. Regenhardt és Raymann, Langer Norbert és fia-féle asztalneműek. Schroll-féle sifonok.

Szabott árak: a kereskedelmi tisztesség alapja.

Nagy szőnyegraktár külön helyiségben. — Mindennemű futó-, fali-, ágy- és szobaszőnyegek. — Flanell ágytakarók, paplanok, asztal és ágyterítők, csipke és gyapjú függönyök.

Őszi férfikalap ujdonságok. Vadász kalapok és harisnyák. Nyakkendő különlegességek és egyéb férfi divatekkek.

A cég melegen ajánlja saját utasítása szerint készült, eddig bármily néven elnevezett minőségeket felülmuló

'TÜNDÉRVÁSZNÁT'

(PAMUTFONÁL)

mely ágyneműekre és női ingekre felette alkalmas. Három minőségben van raktáron.

I. minőség	I vég	23 m. h.,	82 cm. széles	K 17-50
II.	„	23 „	82 „	„ K 15-30
III.	„	23 „	82 „	„ K 13-20

3 százalék pénztári engedménnyel.

E kitűnő, tündéres szépségű vásznat kizárólagosan csak fenti cégnél lehet beszerezni, miután a gyáros erre szerződésileg kötelezve van.

Minden egyes cikken **a legolcsóbb szabott ár** van feltüntetve, miért is kérem a n. é. közönséget, kegyeskedne a céltalan alkudozást mellőzni.

Tisztelettel esedezem a n. é. közönséghez, méltóztatna üzletemet nagybecsű látogatásával megtisztelni, hogy az áruk minősége, szépsége s rendkívül olcsósága felől — minden vételkötelezettség nélkül — meggyőződést szerezni alkalma nyiljék.

**UGYANITT JÓ HÁZBÓL VALÓ KERESZTÉNY FIATAL-
EMBER GYAKORNOKNAK FELVÉTELEK.**

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabadalmazott viharmentes

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly Bécs III., Haupstr. 120.
(saját házában.)
Kívánatra ingyen próba, mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománczott **Homlokzat-festéke** hatóságilag védve. Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománczott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Ezek során szállítja és kir. uradalmak, katona- és civilintézmények, vasutaknak stb. **Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva.** Legolcsóbb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. **Egy négyzetméter ára 5 fillér.** Meglepő eredmény. **Homlokzat-festék** viharmentes, mészen oldható, 49 minta olajfestékkel azonos. Klgr-ja **24 fillértől** feljebb. 15—15

LEGJOBB PADLÓ-LAKK
a 10—10

WEYRAUCH CHR. és TÁRSA

szagtalan és gyorsan száradó

**TÜKÖRFÉNYES
PADLÓ-FÉNYMÁZA.**

Tartósága pedig minden
más gyártmányt messze
túlszárnyal, ugyane gyár

**BOROSTYÁN
PADLÓ-LAKKJA.**

Minden színben a leg-
olcsóbb áron.

Kapható:

CSERNYÁK ISTVÁN FIA
fűszer-, festék, csemege és
borkereskedőnél Nyitrán.

Rapidol szabadalmazott fémtisztítószer

egyedüli elárusítása

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**Zene és ének ta-
nulók figyelmébe!**

Alulírott **vonó, fuvó, zongora és cimbalom** hangszerekre és énekre pontosan és alaposan felelősség mellett tanítok lakásomon óránként 1 korona díj fizetése mellett. — Kívánatra házhoz is járok, és zongorahangolást is elfogadok.

Pártfogást kér mély tisztelettel

Mihály Károly,

zene-tanár Nyitrán.

Lakásom Vármegyeház-tér 3. szám alatt.

HIRDETMÉNYEK

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ részére
jutányosan felvételnek a kiadóhivatalban.

** Vidéki megrendeléseknél ingyen csomagolással. **

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kálintót

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24%
kénsavas káli tartalommal, *** ** *

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76%
kénsavas káli tartalommal, *** ** *

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

Rézgálicot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.